

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru completarea art.5 alin.(1¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.63/1999 cu privire la gestionarea fondurilor nerambursabile alocate României de către Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente acestora.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În perioada 2000 – 2006, Uniunea Europeană a alocat României fonduri nerambursabile în cadrul programului ISPA, în valoare de 2 miliarde Euro, destinat îmbunătățirii infrastructurii în domeniul protecției mediului și a transporturilor. Până în luna iulie 2006, acest program a fost implementat în sistem descentralizat, aceasta implicând controlul ex-ante al documentelor de licitație și contractare de către serviciile Comisiei Europene, prin Delegația Comisiei Europene în România.

În cursul misiunilor de verificare a modului de implementare a proiectelor cu finanțare nerambursabilă și a cheltuielilor efectuate, serviciul de control și auditul intern al Comisiei Europene a constatat că în perioada 2000 – 2006 s-au efectuat cheltuieli neeligibile din fonduri ISPA, reprezentând echipamente durabile, care, deși sunt absolut necesare în cursul implementării proiectelor, ele nu sunt eligibile întrucât nu respectă integral condițiile prevăzute în memorandumurile de finanțare. Prin rapoartele de audit întocmite, auditorii Comisiei Europene au solicitat deducerea acestor cheltuieli din următoarele cereri de fonduri către Comisie, identificarea tuturor cheltuielilor de acest tip în toate contractele semnate, întocmirea rapoartelor de nereguli și recuperarea sumelor.

Potrivit prevederilor memorandumurilor de finanțare, autoritățile naționale au posibilitatea susținerii punctului de vedere prin prezentarea de argumente și documente care să justifice motivele pentru care au interpretat anumite cheltuieli ca fiind eligibile, în contradicție cu opinia Comisiei.

În acest sens, a avut loc o audiere la Bruxelles, pe data de 30 noiembrie 2006, în cadrul căreia autoritățile române au susținut eligibilitatea cheltuielilor atât pe baza unor prevederi

ale memorandumurilor de finanțare, altele decât cele invocate de Comisie, cât și pe baza acordului primit de la Delegația Comisiei Europene în România, prin aprobarea termenilor de referință, a dosarelor de licitație, a rapoartelor de evaluare a ofertelor, finalizate prin andosarea contractelor. Toate aceste aprobări au fost interpretate de către autoritățile contractante drept un acord implicit al Comisiei asupra eligibilității tuturor cheltuielilor cuprinse în contracte. Astfel, toate verificările referitoare la corectitudinea cheltuielilor, efectuate la nivelul autorităților naționale, au pornit de la premiza că toate articolele de cheltuiești cuprinse în contractele semnate sunt eligibile, pot fi certificate și se poate solicita Comisiei rambursarea acestora.

Cu toate acestea, auditorii Comisiei Europene și-au menținut poziția inițială și au solicitat implementarea acțiunilor recomandate prin rapoartele de audit.

În cazul în care autoritățile naționale nu ar fi agreeat această poziție, Comisia ar fi procedat nu numai la rambursarea unei valori mai mici față de cea solicitată, dar ar fi continuat procedura prevăzută în memorandumurile de finanțare, referitoare la aplicarea de corecții financiare, fapt ce ar fi condus, pe de o parte, la reducerea substanțială a alocărilor bugetare din cadrul programului ISPA, iar pe de altă parte, la declararea unei erori de sistem al managementului și controlului proiectelor finanțate din fonduri europene. Pentru asemenea erori sistemice corecția financiară ar putea ajunge până la 10% din bugetul alocat proiectelor.

În aceste condiții, autoritățile contractante, respectiv Oficiul de Plăți și Contractare PHARE din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor pentru proiectele din domeniul mediului și Ministerul Transporturilor, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România și Compania Națională de Căi Ferate CFR pentru proiectele din domeniul transporturilor, au identificat toate articolele de cheltuieli neeligibile din contractele semnate cu aprobarea Delegației Comisiei Europene și au investigat posibilitățile de acoperire a acestora de către beneficiarii finali, așa cum prevăd actele normative de aprobare a Memorandumurilor de finanțare. Se menționează că acele cheltuieli neeligibile au fost făcute de către autoritățile contractante cu bună credință și în limita contractelor semnate.

Având în vedere că:

- autoritățile contractante ale proiectelor ex ISPA sunt instituții ale administrației centrale de stat și companii naționale, precum și faptul că nu există o culpă a acestora care să fi condus la efectuarea unor asemenea cheltuieli neeligibile,
- s-a creat o lipsă de disponibil în conturile proiectelor prin nerambursarea lor de către Comisia Europeană care poate conduce la blocarea contractelor semnate și la solicitarea de penalități din partea contractorilor și, implicit, la întârzierea implementării proiectelor,

este necesară stabilirea, în regim de urgență, a mecanismului de finanțare, din bugetul statului, a cheltuielilor pentru echipamentele durabile identificate ca neeligibile din contribuția financiară nerambursabilă a UE. Neadoptarea acestei măsuri va conduce la riscul de a nu se realiza obiectivele până la termenele stabilite prin Memorandumurile de finanțare, cât și la noi recomandări din partea auditorilor Comisiei Europene și la impunerea unor

măsurile de soluționare a situației de către autoritățile naționale.

2. Schimbări preconizate:

Prin prezentul proiect de act normativ se urmărește:

Alocarea de la bugetul de stat, în bugetul Ministerului Economiei și Finanțelor, poziția "Fondul Național de Pre-aderare", a sumelor pentru acoperirea costurilor neeligibile pentru echipamente durabile achiziționate, a cheltuielilor aferente acestora, precum și a altor cheltuieli aprobate prin documentele de licitație și contractare de către serviciile Comisiei Europene și ulterior respinse de serviciul de control și audit intern al Comisiei Europene, necesare finalizării proiectelor ex-ISPA.

Întrucât aceste cheltuieli reprezintă un debit față de conturile proiectelor ex-ISPA prin care se gestionează fondurile europene și s-ar încadra la prevederile art. 5 (1) c) *sume necesare pentru achitarea în termenul indicat de Comisia Europeană a debitelor față de Comunitatea Europeană, inclusiv a majorărilor de întârziere aferente, în cazul în care acestea nu pot fi recuperate și/sau achitate la timp* din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.63/1999, aprobată prin Legea nr.22/2000, cu modificările și completările ulterioare, ele nu se pot asimila acestei categorii întrucât nu pot fi recuperate. Din acest motiv, se propune completarea art. 5 alin.(1¹) cu o nouă literă, lit. g).

3. Alte informații

Alocarea de la bugetul de stat a sumelor pentru acoperirea costurilor neeligibile se referă numai la articolele de cheltuieli cuprinse în contractele aprobate de Delegația Comisiei Europene în perioada 2000 – 2006, deja achiziționate.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Valoarea necesară acoperirii costurilor neeligibile pentru echipamentele durabile din contractele aprobate de Delegația Comisiei Europene în perioada 2000 – 2006, achiziționate, precum și a cheltuielilor aferente acestora, se situează la circa 34,5 milioane lei. Această sumă reprezintă aproximativ 0,5% din bugetul Comisiei Europene alocat României în perioada 2000 – 2006 pentru programul de preaderare ISPA. Defalcarea indicativă a sumelor

necesare pentru finanțarea acestor cheltuieli pe autorități contractante și proiecte este prezentată în Anexă. În cazul în care, în cadrul misiunilor de verificare la fața locului sau a misiunilor de audit, se vor identifica și alte cheltuieli neeligibile care se încadrează în aceleași reguli, acestea vor fi tratate în același mod.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

În vederea implementării noilor dispoziții, urmează să fie elaborate instrucțiuni de aplicare, ce vor fi aprobate prin ordin al ministrului economiei și finanțelor.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul de act normativ se referă la îndeplinirea obligațiilor financiare ale autorităților naționale asumate prin semnarea memorandumurilor de finanțare între Guvernul României și Comisia Europeană.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Evaluarea conformității:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Memorandumurile de finanțare semnate între Guvernul României și Comisia Europeană în perioada 2000 – 2006.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Nu este cazul

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Nu este cazul

3. Consultări organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale

Nu este cazul

5. Informații privind avizarea

Proiectul actului normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.123/1.02.2008.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Forma actuală a actului normativ respectă cerințele legale privind transparența decizională în administrația publică conform Legii nr. 52/2003.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului, asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

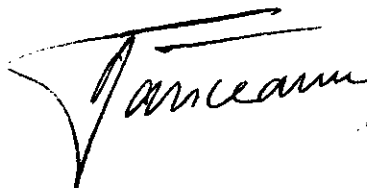
Punerea în aplicare a prezentului proiect de act normativ se va realiza prin structurile deja existente.

De asemenea, pentru implementarea acestui act normativ, autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor comunitare vor colaborare la elaborarea instrucțiunilor aferente.

Punerea în aplicare a proiectului de act normativ nu necesită nici o perioadă suplimentară sau de tranziție.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru completarea art.5 alin.(1¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.63/1999 cu privire la gestionarea fondurilor nerambursabile alocate României de către Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente acestora, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

